

Chcete vědět víc o zastaveních sklenáře Adama?

I. Než začalo povstání. Po stopách sklenáře Adama

1/ Kostel P. Marie Sněžné (Jungmannovo náměstí)

Karel IV. založil r. 1347 kostel s klášteřem pro řád karmelitánů. Ti však byli husity vyhnáni. Roku 1603 daroval Rudolf II. zpustlé objekty františkánům, základní kámen k obnově budov položil nejvyšší kancléř Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic, vůdce tzv. španělské (tj. radikálně katolické) strany na císařském dvoře. Většina františkánů v klášteře byli cizinci: Ital, Holanďan, Španěl, Francouz, bylo však mezi nimi i několik Čechů.

Roku 1611 se Rudolf II. pokusil znovu získat ztracené pozice (r. 1608 totiž musel bratru Matyášovi přenechat vládu nad Moravou, Uhrami a Dolními Rakousy) a jako formu nátlaku na české nekatolické stavy pozval do království vojsko pasovského biskupa. Pasovští obsadili

Pražský hrad i Malou Stranu, nepronikli ale na Staré a Nové Město. Zděšení byli i katolíci: papežský i španělský nuncius (tj. vyslanec) protestovali proti vpádu vojska osobně na císařském dvoře. Pražané však byli přesvědčeni, že Pasovští jsou ve spojení s pražskými katolíky a zaútočili hlavně na kláštery. Celkem v Praze zahynulo osmnáct řeholníků.

2/ kostel sv. Martina ve zdi (Martinská)

Kostel sv. Martina je doložen v románské osadě Újezd sv. Martina již v druhé polovině 12. století. Ve 13. století byl začleněn jednou ze svých zdí do staroměstských hradeb – odtud jeho název ‘ve zdi’.

S nástupem husitského hnutí se farníci přiklonili k utrakvismu. Slovo ‘utrakvismus’ pochází z latinského *sub utraque specie* – přijímání pod obojí způsobou, tedy přijímání chleba i vína věřícími během eucharistie (dikuvzdání). Latinská (katolická) církev se v průběhu 13. století odklonila od praxe podávání pod obojí a věřícím začal být podáván pouze chléb (tělo Kristovo). Víno (krev Kristovu) přijímal obvykle jen kněz. K této změně se údajně přistoupilo proto, aby nedošlo k znesvěcení vína (např. k jeho vylití). Husité ovšem trvali na přijímání vína a odvolávali se i na Ježíšova slova: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den.* (Jan 6,54) Kalich s vínem se stal symbolem husitů neboli kališníků, čili utrakvistů. Na počátku 17. století již většina utrakvistů splynula s reformovanými církvemi, především luterány.

3/ Staroměstská radnice – dům kramáře Kříže (Staroměstské náměstí)

České země (Království české a Markrabství moravské) byly v 17. století součástí habsburského soustátí. Habsburkové se ujali vlády v roce 1526 a jejich panování bylo ukončeno až v roce 1918. Součástí jimi ovládaného území bylo mnoho dalších zemí (území v dnešním Německu, Itálii, ale i např. Španělsko. Na veřejnosti se vždy projevovali jako katolíci, a proto také vyžadovali, aby i obyvatelstvo bylo zejména katolické.

Praha v této době nebyla dosud sjednocena, tvořilo ji několik samosprávných měst, z nichž každé mělo vlastní radnici. Nejvýznamnější z radničních domů byla Staroměstská radnice. Měla v životě Starého Města pražského důležitou úlohu. Scházela s v ní městská rada, uchovávaly se v ní důležité dokumenty, ukryvala městskou pokladnu. Městu patřily také některé domy a pozemky, se kterými mohlo obchodovat, vlastnilo i např. pivovary či některé jiné výrobní. Radnice dohlížela i na poctivost obchodu a pořádek na tržištích. Staroměstská městská rada měla 18 členů. Byli v ní po roce 1609 příslušníci všech povolených konfesí. Každá náboženská skupina se snažila prosazovat svoje zájmy i v městské politice, a tak na radnici panovalo určité napětí.

4/ Maislova synagoga (Maiselova)

Za vlády Rudolfa II. (1576-1611) zažívá pražské Židovské Město velký rozkvět. Praha se stala jedním z nejlidnatějších evropských židovských sídlišť, ghetto bylo hospodářsky silné, působily tu židovské školy, bylo tu centrum filozofie, tiskárny, rozvíjela se židovská česká literatura.

Mezi významné osobnosti patřil Mordechaj Maisl (Mordechaj ben Šemuel Maisl, 1528-1601). Věnoval se obchodu se zbožím (zlatnické výrobky, stříbro, vlna a tuky) a penězi. Stal se Rudolfovým tzv. dvorním Židem – dodával pro něj zboží a půjčoval mu peníze. Za to od něj dostal mnoho výsad. Stal se i primasem židovské obce a nechal pro ni postavit mnoho staveb, např. Vysokou synagogu, špitál, lázeňský dům, mikve a tři tzv. klausy (menší stavby, jež sloužily jako školy). V jedné z těchto klaus sídlila i slavná škola rabiho Löwa. Podílel se na stavbě nové radnice, nechal vydláždít ulice. Postavil si i soukromou synagogu. Když zemřel, nechal císař Rudolf II. zabavit všechno jeho majetek.

5/ Klementinum – kostel Nejsvětějšího Salvátora (Křižovnické náměstí)

Tovaryšstvo Ježíšovo bylo založeno roku 1534 sv. Ignácem z Loyoly a již roku 1556 přivedl sv. Petr Kanisius prvních dvanáct jezuitů na Staré Město. Řád byl na prvním místě zaměřen na pastorační a misijní činnost* a skvěle tak vyhovoval přání panovníka Ferdinanda I., aby jezuité svojí přítomností podpořili katolickou menšinu (odhaduje se asi 15% obyvatel). Po příchodu do Čech neměli jezuité lehkou pozici – většina z nich byla cizinci, museli se nejprve naučit česky a získat si důvěru obyvatelstva. Zvláštním papežským breve** bylo od roku 1564 dovoleno v českých zemích podávat i v katolických kostelech pod obojí, nemělo to ovšem žádoucí ohlas – evangeličtí věřící do katolických kostelů nechtěli chodit. Naopak velmi úspěšní byli jezuité v oblasti školství – v Klementinu bylo již v červenci 1556 zahájeno vyučování (dnes bychom řekli na úrovni střední školy) a od roku 1562 tu probíhala výuka na teologické a filozofické fakultě, ačkoliv oficiálně zde byla univerzita potvrzena až roku 1616. K jezuitům do škol chodili i chlapci z nekatolických rodin, protože kvalita jezuitských škol byla obecně známá.

(*pastorace = péče o duchovní směřování věřících; misie = vyslání křesťanských kazatelů mezi jinověrce)

(** krátká písemnost papežské kanceláře)

6/ Křižovnický klášter (Křižovnické náměstí 1)

Na počátku 17. století byli katolíci v Čechách v naprosté menšině. Ani v Praze tomu nebylo jinak, ačkoliv přítomnost císařského dvora (do r. 1612) a sídlo arcibiskupa přeci jen zvyšovaly počet katolických obyvatel pražských měst. Jednou z opor katolicismu byl i klášter křižovníků s červenou hvězdou s kostelem sv. Františka.

Když byl po dlouhých 140 letech roku 1561 znovu dosazen do úřadu pražský arcibiskup, stal se jím právě velmistr řádu křižovníků. Nakonec se stalo pravidlem, že každý pražský arcibiskup byl velmistrem tohoto řádu, a to až do roku 1694.

Sklenář Adam ovšem tento kostel a klášter znal v jejich gotické podobě. Barokní přestavba byla uskutečněna až na konci 17. století.

II. Po bitvě

7/ čp. 476 (Melantrichova 18, Kožná 3)

Král Fridrich se zprávu o porážce vojska na Bílé hoře dozvěděl nedaleko Strahovské brány, když se právě chystal vyrazit na bojiště. Setkal se zde s Jindřichem Matyášem Thurnem a Kristiánem z Anhaltu, svými vojevůdci. Rychle se vrátil na Hrad a brzy poté se rozhodl, že se přesune na bezpečnější místo. Rozhodl se pro Staré Město pražské, které mělo lepší podmínky pro obranu než Hrad. S manželkou a malým synkem přenocoval v domě tehdejšího pražského primase, Jana Kirchmajera z Rejchvic, jen nedaleko Staroměstského náměstí. Zde přemýšlel o dalším postupu a také o tom, zda je možné se ve městě ubránit nepříteli. Netrpělivě čekal na posla, který byl vyslán k vítězi, Maxmiliánovi Bavorskému, před brány města. Posel se ale nevracel, a tak se urychleně rozhodl město opustit. Chtěl si zřídit novou základnu ve Slezsku, odkud by mohl dál vést boj za pomoci zahraničních spojenců. Královská rodina usedla do vozu a společně s celým dvorem a řadou českých šlechticů i měšťanů, se vydala na cestu.

8/ Celetná ulice

Cesta většiny uprchlíků z Prahy vedla 9. 11. 1620 ráno Celetnou ulicí k bráně. Král Fridrich Falcký projel branou kolem deváté hodiny ranní. Doprovázela ho manželka Alžběta s princem Ruprechtem, který byl ještě nemluvně. Ochranu jim po cestě poskytovali např. Jindřich Matyáš Thurn, Kristián z Anhaltu, Jiří Fridrich Hohenlohe, či např. Václav Vilém z Roupova. Ochrana krále na cestě do Vratislavi byla dobrým důvodem pro opuštění Prahy. Někteří z těchto mužů se v Praze objevili znovu až se saským vojskem v roce 1631. Na útěku „zimního krále“ doprovázel také celý jeho dvůr. Nakrátko se zdržel ve Vratislavi a v prosinci 1620 se přesunul do Haagu i s mnoha českými uprchlíky. Podporu pro další vedení boje v Čechách se mu získat nepodařilo.

9/ Staroměstská radnice – vězení (Staroměstské náměstí)

Po vítězství na Bílé hoře začal Ferdinand II. prosazovat svou moc na základě teorie

o propadlých právech, která vycházela z obyčejů válečného práva. Podle této teorie se stavové, kteří se postavili se zbraní proti svému zákonnému králi, sami zbavili ve prospěch vítěze veškerých práv. Nyní bylo na panovníkovi, která práva jim odejme, a která ponechá.

Provinilci zřejmě do poslední chvíle věřili, že jim panovník odpustí a potrestá je jen mírně, nebo trest dopadne na celou měšťanskou obec a nikoliv na jednotlivce. Podobně totiž dopadlo i neúspěšné I. stavovské povstání roku 1547. Potrestána byla královská města jako celek, popraveni byli tehdy jen čtyři lidé.

A tak se na panovníkovu výzvu z 20. února 1621 na Staroměstskou radnici dobrovolně dostavili Martin Fruwein z Podolí, Jan Theodor Sixt z Ottersdorfu, Simeon Sušický, Jan Kutnaur, Abraham Anděl, Melichar Tejprecht a Jiří Závěta ze Závětic. Toho dne se již domů nevrátili – jejich dočasným domovem se stalo radniční vězení.

10/ čp. 632 (Týnská 10)

Dům v Týnské ulici byl majetkem pražského měšťana Pavla Kutnaura. Byl členem Jednoty bratrské, studoval společně se svým starším bratrem Janem na začátku 17. století v Herbornu, Marburgu a Heidelbergu. Svá studia ale příliš neuplatnil, měl podnikavého ducha. Věnoval se výrobě a prodeji piva. Nezajímal se mnoho ani o městskou správu, ale 22. 5. 1618 se spolu s bratrem Janem, otčímem Šimonem Sušickým, tiskařem Samuelem Adamem z Veleslavína a prokurátorem Benjamínem Fruweinem zúčastnil shromáždění všech měšťanů na Starém Městě pražském jako, zástupci Jednoty bratrské. Požadavky Jednoty bratrské tam ale prosadit nedokázali. zatímco bratr Jan a otčím Šimon se od té chvíle zapojili do politických aktivit, Pavel se vrátil k svému podnikání. Po bitvě na Bílé hoře (pravděpodobně s Fridrichovým dvorem) spolu se svou ženou Esterou opustil Prahu a nejspíše se od dvora brzy oddělil a zamířil do Saska. Všechny Pavlův majetek byl zabaven a on sám byl v nepřítomnosti v roce 1621 odsouzen k trestu smrti. V emigraci, neznámo kde a kdy, zemřel. Vdova Estera se vrátila zpět do Prahy, kde se v roce 1624 provdala za katolíka Šimona Krumlovského.

III. Trest

11/ Popraviště – I (Staroměstské náměstí)

Muž, který na pamětní desce chybí, přišel do Prahy spolu s bratrem Benjamínem z Horní Falce a v roce 1597 se stal měšťanem na Starém Městě. Byl právníkem a vypracoval se až na místo prokurátora při zemských deskách. Podařilo se mu získat velký majetek. Stal se členem Jednoty bratrské a hájil její zájmy na mnohých jednáních. Za stavovského povstání byl jedním z předních měšťanských vyjednavců a výrazně se podílel na řadě právních kroků povstalců. Po bitvě na Bílé hoře byl zatčen, uvězněn a velmi těžce mučen. Byl odsouzen ke ztrátě hrdla i majetku. Před popravou na Staroměstském náměstí se pokusil o útěk a spadl při něm ze střechy vězení v Bílé věži. Na místě zemřel.

V souvislosti s účastí na stavovském povstání byli popraveni tito šlechtici: Jáchym Ondřej Šlik, Václav Budovec z Budova, Kašpar Kaplíř ze Sulevic, Kryštof Harant z Polžic, Jindřich Ota z Losu, Prokop Dvořecký z Olbramovic, Bedřich z Bílé, Diviš Černín, Vilém Konecchlumský, Bohuslav z Michalovic. Z řad měšťanů to byli: Valentin Kochan z Prachové, Tobiáš Štefek z Koloděj, Kryštof Starší z Kober, Jan Jesenius, Jiří Hauenschild, Leonard Rüppel, Václav Maštěrovský z Jizbice, Jindřich Kozel z Peclínovce, Ondřej Kocour z Votína, Jiří Řečický, Michal Wittman, Šimon Vokáč z Chýš, Jan Kutnaur, Šimon Sušický, Nathanael Vodňanský, Jan Šultys z Kutné Hory, Maxmilián Hošťálek ze Žatce. Martin Fruwein byl v době popravy již mrtev a jeho rozčtvrcené tělo bylo vystaveno na silnicích vedoucích z města do čtyř světových stran.

12/ Popraviště – II (Staroměstské náměstí)

V souvislosti se staroměstskou exekucí bývají často zmiňovány drobné nepřesnosti: jak už asi víš, k hrdelnímu trestu bylo odsouzeno dvacet osm mužů, ale většinou se mluví o dvaceti sedmi „českých pánech“. „Páni“ - tedy příslušníci vyšší šlechty - byli mezi popravenými jen tři, rytířů bylo sedm, ostatní byli měšťané. Také se mluví o příslušnících protestantských stavů, ale ve skutečnosti byl jedním z popravených i katolík. Jednalo se o rytíře, který byl dokonce ještě po porážce povstání potvrzen v úřadu hejtmana Pražského hradu. Příčiny jeho odsouzení jsou dodnes poněkud nejasné.

13/ Kostel Matky Boží před Týnem (Týnský chrám) (Staroměstské náměstí)

Po potlačení II. stavovského povstání byl ihned Týnský chrám odebrán kališníkům a navrácen katolické straně. Roku 1623 byly odstraněny z průčelí socha Jiřího z Poděbrad i kalich s hostií, z kostela byly vyneseny a spáleny ostatky kališnického kněze Jana Rokycany a biskupa Luciana Augustina z Mirandoly. Roku 1626 byla místo kalicha osazena na štít socha Matky Boží.

Přímluvě Matky Boží se totiž připisovalo mimo jiné i vítězství císařských vojsk na Bílé Hoře a mariánská úcta byla katolickou církví velmi podporována.

Nové zemské zákoníky pro Čechy (r. 1627) a Moravu (r. 1628), které císař Ferdinand II. oktrojoval (nařídil), připouštěly pouze jedině křesťanské vyznání: katolické.

(Roku 2018 se na štít katolického kostela Matky Boží před Týnem navrátil kalich s hostií jako gesto smíření a zároveň jako symbol úcty k večeři Páně, která je společná pro křesťany všech vyznání.)

14/ čp. 628 a 627 (Týnská 5, Týnská 7)

Když se v protestantské rodině vladyky Šotnovského ze Závovic narodil v roce 1610 synek, nikoho nenapadlo, že se stane slavným malířem. Otec brzy zemřel a jeho bratr, strýc Pavel,

1 chlapci zajistil dobré vzdělání v Týnské škole naučil se latinu, francouzštinu a němčinu. Po poravě na Staroměstském náměstí musela rodina odejít ze země. Nejdříve žili v Sasku, ale budoucí malíř brzy odjel do Itálie. V Benátkách studoval díla velkých mistrů a ve dvaceti letech přestoupil (konvertoval) ke katolicismu. Nějakou dobu žil v Římě, kde poznal díla holandských a německých mistrů. Když se v roce 1638 vrátil do Prahy, stal se známým malířem. Postupně získal rodinný majetek zpátky a zřídil si velkou malířskou dílnu. Proslavil se portréty, ale i obrazy pro kostelní oltáře a kláštery. Zemřel v roce 1674 a je pochován v kostele sv. Havla na Starém Městě pražském.

Bratrská rodina šlechtice, který se stal cestovatelem, politikem, spisovatelem a diplomatem, pocházela ze západních Čech. On sám se narodil v Červených Janovicích. Studoval na protestantské univerzitě ve Wittenbergu, pak pokračoval ve studiu v Nizozemí, Anglii a Francii. V roce 1577 se stal hofmistrem u císařského vyslance v Cařihradu, zde se naučil arabsky a turecky. Po návratu do Čech se v roce 1584 stal se dvorním radou Rudolfa II. i Matyáše II. V roce 1607 byl povýšen do panského stavu. Po celý svůj život podporoval zájmy Jednoty bratrské, měl velký podíl na přípravě a vydání Majestátu Rudolfa II. v roce 1609. Přidal se ke stavovskému povstání v roce 1618 a stal se členem sboru nejvyšších zemských úředníků – direktoria. Jeho další osud už se pak odvíjel od tohoto postavení.

Dva úkoly navíc spojené s procházkou

15/ Nemocnice Na Františku (ulice U Milosrdných)

Pro popravu povstalců na Staroměstském náměstí bylo vyrobeno dřevěné pódium z trámů, které byly původně určeny pro opravu krovů Týnského chrámu. Po exekuci bylo popraviště rozebráno, ale bylo znesvěceno krví popravených. Zůstalo ležet na Staroměstském náměstí. Tehdy si o něj požádali mniši, kteří se chystali vybudovat nemocnici. Materiál dostali. Z klád vytvořili krovy nemocnice a z prken třicet „schodů slitování“. Nazvali ho podle žalmů zpívaných za duše zemřelých – Miserere. Kříž, který stál nad špalkem popraviště, umístili do středu schodiště. Pověst říká, že schody jsou na místě uchovány dodnes, jen skryty lidskému zraku.

Dalším způsobem potrestání za účast na povstání v roce 1618 byla kromě ztráty hrdla také ztráta majetku. Rodinám popravených šlechticů a měšťanů byl zabaven majetek a mnohdy jim byly uděleny další peněžité pokuty. Ti, kteří se chystali odejít do vyhnanství z náboženských důvodů, museli často prodat své domy, zahrady, či jiné majetky hodně pod cenou. Část emigrantů se vrátila v roce 1631 se saským vojskem, některé majetky získala zpět, ale brzy musela zase prchat ze země. Díky těmto okolnostem některé pražské domy změnily mnohokrát svého majitele. Mnoho domů zakoupili katoličtí šlechtici a měšťané, kteří přišli

z cizích zemí a usadili se v Praze natrvalo. Proměňovalo se obyvatelstvo i podoba pražských měst.

V pobělohorské době se Praha také stala příbytkem mnoha církevních řádů, které přišly ze zahraničí za novou službou. Tyto řády např. zakládaly špitály, chudobince, sirotčince, školy, ujímaly se správy původně evangelických kostelů a pečovaly o duchovní rozkvět katolictví. Obrovský vzmach zaznamenal Jezuitský řád, který také dostal do správy pražskou univerzitu. připomenout můžeme i např. bosé karmelitány, piaristy, hradčanské barnabity, anebo řád, který založil nemocnici Na Františku. Z ženských řádů se na práci s městskými obyvateli orientovaly zejména voršilky, které vzdělávaly dívky.

16/ U Vejvodů (Jilská 353/4)

Někdy se trochu nadneseně říká, že třicetiletá válka začala i skončila v Praze – je tím myšlena III. pražská defenestrace roku 1618 a švédské obléhání Prahy roku 1648.

Na konci třicetileté války obsadili v červenci 1648 Švédové Pražský hrad a Malou Stranu. Švédská vojska totiž patřila do protihabsburské koalice a České království po roce 1621 již stálo na straně Habsburků. Staré Město a Nové Město byly obleženy a jejich obyvatelé se urputně bránili. Obranu Starého Města pražského úspěšně organizoval staroměstský primátor Mikuláš František Turek z Rosenthalu (+1672). Za statečnost byl císařem Ferdinandem III. povýšen do vladyckého stavu s polepšeným přídomkem „ze Šturmfeldu a Rosenthalu“. Heraldické figury v děleném štítu i klenoty nad štítem odkazují k primátorově statečnosti, císařské symbolice i symbolice Habsburského rodu.

Seznam literatury použité k přípravě hry:

- Adámková, K.- Soukup, L. *Prameny k dějinám práva v českých zemích*. Praha 2009.
- Beneš, P.- Hlaváček, P., (eds.) *Historia Franciscana I-II*. Kostelní Vydří 2005.
- Bůžek, V.-Smíšek, R. (eds.) *Habsburkové. Země Koruny české ve středoevropské monarchii*. Praha 2017.
- Čechura, J. *České země v letech 1526-1583*. Praha, 2008.
- Diviš, J. *Pražské cechy*. Praha 1992.
- Čornejová, I. "Horlivost jejich v kázání slova božího..." Církevní řády a rekatolizace. In *Theatrum Historiae* 3. Pardubice 2008.
- Hlaváček, P. a kol. *Kacírská univerzita. Osobnosti pražské utrakvistické univerzity 1417-1622*. Praha, 2013.
- Horníčková, K.- Šroněk, M. (eds.) *Umění české reformace*. Praha 2010.
- Kavka, F. *Bílá hora a české dějiny*. Praha 2003.
- Koldinská Šedivá, M., Martin Fruwein z Podolí (? - 1621). Život, smrt a krátké zmrtvýchvstání profesionálního politika předbělohorské éry. In Bárta, M., Kovář, M. a kol., *Lidé a dějiny. K roli osobnosti v historii v multidisciplinární perspektivě*. Praha 2017.
- Ledvinka V. (ed.) *Osm století pražské samosprávy*. Praha 2000.
- Malý, K. et al. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha 1999.
- Pešek, J. Pražské kontexty tvorby české konfese. In: *Documenta Pragensia XXXIII. Město v převratech konfesionalizace v 15. až 18. století*.

- Pešek, J. Humanistická a reformační škola. In: *Documenta Pragensia XI*.
Petráň, J. *Staroměstská exekuce*. Praha 1996 (3.vyd.).
Pojar, M. *Jindřich Matyáš Thurn. Muž činu*. Praha 1998.
Pěkný, T. *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha 1993.
Polišenský, J. *Nizozemská politika a Bílá Hora*. Praha 1958.
Putík, A. (ed.) *Cesta života. Rabi Jehuda Leva Ben Becalel*. Praha 2009.
Ruth, F. *Kronika královské Prahy a obcí sousedních. Svazek I*. Praha 1903.
Safrtalová, Z. *Oděv, schránka lidského těla i duše. Renesanční odívání měštanských elit v metropolitích zemí Koruny české*. Ústí nad Labem 2010.
Státníková, P. a kol., *Dějiny Prahy I*. Praha-Litomyšl 1997.
Suchánek D.- Drška, V. *Církevní dějiny. Novověk*. Praha 2018.
Suchánek, D./Drška, V. *Církevní dějiny. Antika a středověk*. Praha 2013.
Šroněk, M.-Hausenblasová, J. *Gloria et Miseria. Praha v době třicetileté války*. Praha 1998.
Valeš, Václav. *Konfésní právo*. Plzeň, 2008.
Vlček, P. et al. *Umělecké památky Prahy. Staré Město a Josefov*. Praha 1999.
Vojtíšek, V. *Čtení o Staroměstské radnici v Praze*. Praha 1926.
Vojtíšková, Z.- Fejtová, O. *Dvě duby nad popravištěm*. Praha 2020.
Vymětal, M. (ed.) *Pijte z něho všichni*. Praha 2014.

Muzeum
města
Prahy

© lektorské oddělení MMP 2021

texty: Markéta Gausová Zörnerová a Iva Vachková

ilustrace: Markéta Gausová Zörnerová

